

«Омийн» дейиш ва имом уни жаҳрий айтиши

Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам «Фотиҳа»ни ўқиб бўлгач, жаҳрий равишда ва овозларини чўзиб: **«Омиин»** дер эдилар.

«Омиин» дейишни таъсислашадиган ҳадис: «Омиин» имом : Омиин : Омиин : Омиин [Омиин] имом : Омиин «Омиин» имом : Омиин имом : Омиин) [Омиин : Омиин имом (Омиин имом : Омиин имом Омиин имом Омиин имом : Омиин имом) (Омиин имом Омиин имом Омиин имом : Омиин имом Омиин имом Омиин имом) Омиин имом Омиин имом Омиин имом).

Иқтидо қилувчиларни ҳам «Омиин» дейишга буюриб, айтар эдилар: **«Агар имом «Ғойрил магзуби алайҳим валаҳ-золлийн» деса «Омиин» денглар. [Албатта, малоикалар ҳам «Омийн» дейдилар ва албатта имом ҳам «Омийн» дейди.]** - бир лафзда: - **Агар имом «Омиин» деса, «Омиин» денглар. Кимнинг «Омиин» дейиши малоикаларнинг «Омиин» дейишларига тўғри келса, -** бошқа бир лафзда: - **Агар бирорингиш намозда «Омийн» деса ва малоикалар самода «Омиин» десалар, у иккиси бир-бирига мувофиқ келса - унинг ўтган гуноҳлари кечирилади.»**

Омиин имом) Омиин имом Омиин имом : Омиин имом : Омиин имом).

Бошқа бир ҳадисда: **«Омиин» денглар, Аллоҳ ижобат қиласи.**

Омиин имом) Омиин имом Омиин имом Омиин имом Омиин имом : Омиин имом Омиин имом) Омиин имом Омиин имом Омиин имом Омиин имом Омиин имом)

Ва айтар эдилар: «**Яхудлар сизларга бирор нарсада саломингизга ва имом ортидан «Омиин» дейшишингизга ҳасад қилганлариdek ҳасад қилмаган.**»

«Фотиҳа»дан кейинги қироатлари

Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам «Фотиҳа»дан кейин бошқа бир сурә ўқир, гоҳо узунроқ ўқисалар, гоҳида сафар ё йўтал ё касаллик ё эса гўдакнинг йиғиси каби бирор монеълик туфайли қисқароқ ўқир эдилар.

Биринчидан ғалаба сурәларни саломингизга саломий таъбутни оғизи оғиз (тунн) сурәларни саломингизга саломий таъбутни оғизи оғиз (тунн)).

Анас ибн Молик розияллоҳу анҳу айтадилар: «*Бир куни Росулуллоҳ, соллаллоҳу алайҳи ва саллам бамдоðда енгил қироат қилдилар.*» (Бошқа бир ҳадисда: *бамдоðда Қуръондаги энг қисқа икки сурани ўқидилар.*) Шунда: «*Ё Росулуллоҳ, соллаллоҳу алайҳи ва саллам, нега бунча енгил намоз ўқидингиз?*» деб сўралганда: «**Бир гўдакнинг йиғисини эшитиб, онаси биз билан намоз ўқиётганмикин, деб ўйладим-да, онасини тезроқ бўшатишни хоҳладим**», деб жавоб бердилар.

Биринчидан ғалаба сурәларни саломингизга саломий таъбутни оғизи оғиз (тунн) сурәларни саломингизга саломий таъбутни оғизи оғиз (тунн) сурәларни саломингизга саломий таъбутни оғизи оғиз (тунн) сурәларни саломингизга саломий таъбутни оғизи оғиз (тунн))

ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ)

Ва айтар эдилар: «**Мен узунроқ ўқийман, деган ниятда намозни бошлайман, ёш боланинг йигисини эшитиб қолсам, унинг йигиси туфайли онаси қаттиқ безовта бўлишини билганимдан намозимни енгил қиласман.**»

Бир суранинг бошидан бошлаб, кўпинча уни охиригача тўла ўқирдилар.

ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ :ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ)

Айтар эдилар: «**Ҳар бир сурага рукуъ ва сужуддан ўз улушкини беринглар.**»

ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ :ҲАДИСА ҲАДИСАҲОҲИ)

Бир лафзда: «**Ҳар бир сурага бир ракъат.**»

Гоҳо бир сурани икки ракъатга тақсимлар, гоҳо битта сурани иккинчи ракъатга ҳам тўла қайтариб ўқирдилар.

Гоҳида бир ракъатда икки ва ундан ортиқ сурани жамлар эдилар.

«Ансорлардан бир киши Қубо масжидида имомлик қилиб берар, ҳар сафар намозда («Фотиха»дан сўнг) бирор сурани ўқишдан олдин «Қул ҳуваллоҳу аҳад»ни ўқиб, шундан сўнг бошқа сурани ўқир, ҳар бир ракъатда шундай қиласар эди. Биродарлари унга бу ҳақда гапириб: «Сиз шу сура билан бошлайсиз, сўнг уни кифоя деб билмай, яна бошқа сурани ўқийсиз. Ё шуни ўзини ўқинг, ё эса уни қўйиб бошқасини

ўқинг» дейиши. У: «Мен буни ҳаргиз тарк қилмайман, хоҳласанглар шу билан имомликка ўтаман, хоҳламасанглар сизлар(га имом бўлиш)ни тарк этаман» деди. Уни ўзларининг ичида энг афзал кишиларидан деб кўришгани боис бошқаси имом бўлишини истамадилар. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам улар ҳузурига келганларида бу ҳақда у зотга хабар бердилар. Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ундан: **«Эй фalonчи, нега биродарларинг айтган ишни қилишни истамайсан, нима сабабдан ҳар бир ракъатда ушбу сурани маҳкам тутасан?»** деб сўрадилар. У: «Мен бу сурани яхши кўраман» деб жавоб берди. Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: **«Уни яхши кўришинг сени жсаннатга киритди»**, дедилар.

Бир-бирига ўхшаш ва бошқа сураларни бир ракъатда жамлашлари

«Муфассал»дан ўхшашлари орасини жамлар, «Ар-раҳмон» ва «Ан-нажм» сураларини бир ракъатда, «Иқтаробат» ва «Ал-ҳааққо» сураларини бир ракъатда, «Ат-тур» ва «Аз-зарият» сураларини бир ракъатда, «Иза вақоъат» ва «Нун» сураларини бир ракъатда, «Са-ала» ва «Ан-назиат» сураларини бир ракъатда, «Вайлул лил-мутоффифийн» ва «Абаса» сураларини бир ракъатда, «Ал-муддассир» ва «Ал-муззамил» сураларини бир ракъатда, «Ҳал ата» ва «Ла уқсиму биявмил-қияма» сураларини бир ракъатда, «Амма ятасаъалун» ва «Ал-мурсалат» сураларини бир ракъатда, «Духон» ва «Изаш-шамсу куввирот» сураларини бир ракъатда ўқиганлар.

Гоҳо «узун еттиликлар»дан бўлган суралар ўртасини бир ракъатда жамлар ҳам эдилар, мисол учун тунги намозларида «Бақара», «Нисо» ва «Оли Имрон» суралари орасини жамлаганлар.

Ҳуқиқатидан Ҳадис) «Ҳамон муршидни Ҳамон Ҳамон муршидни Ҳамон муршидни» :Ҳамон Ҳамон Ҳамон

Айтар эдилар: «**Намознинг афзали қиёми узун бўлганидир.**»

Агар «Ҳамон муршидни Ҳамон Ҳамон Ҳамон муршидни Ҳамон муршидни»
(Ана шу зот (Аллоҳ) ўликларни тирилтиришга қодир эмасми?!)
оятини ўқисалар: Ҳамон муршидни «Албатта қодирдир, Сени поклайман (эй Парвардигор)» дер, «Ҳамон муршидни Ҳамон муршидни» **(Энг Олий зот бўлмиш Парвардигорингиз номини покланг)** оятини ўқисалар: Ҳамон муршидни «Энг Олий зот бўлмиш Парвардигорим номини поклайман» дердилар.

«Фотиҳа»нинг ўзи билан чекланишнинг жоизлиги

Муоз розияллоҳу анҳу Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам билан бирга хуфтонни ўқиб қайтгач, асҳоблари билан (имом бўлиб) яна ўқир эди. Бир кеча қайтиб келгач, асҳоблари билан намоз ўқиди, намозхонлар орасида [Бану Салама қавмидан Сулайм номли] бир йигит ҳам бор эди. Намоз чўзилиб кетгач, ҳалиги йигит [бурилиб, масжиднинг четида] ўзи намоз ўқиди ва ташқарига чиқиб, туясини жиловидан ушлаб жўнаб кетди. Намоздан сўнг Муозга бу ҳақда айтишганда у: «Бу йигитда мунофиқлик бор экан, мен унинг бу ишини албатта Росулуллоҳга хабар бераман» деди. Ҳалиги йигит: «Мен ҳам унинг қилган ишини Росулуллоҳга хабар бераман» деди. Эртасига Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг хузурларига бордилар ва Муоз йигитнинг қилган ишини айтиб берди. Йигит: «Ё Росулуллоҳ, бу сизнинг олдингизда узоқ қолиб кетади, сўнг қайтиб боргач, бизга (намозни) узоқ ўқийди» деди. Шунда Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «**Сен бездирувчимисан, эй Муоз?!**» дедилар ва йигитдан: «**Эй жиян, сен ўзинг қандай намоз ўқийсан?**» деб сўрадилар.

Йигит: «Сураи «Фотиҳа»ни ўқийман, Аллоҳдан жаннатни сўрайман, дўзахдан паноҳ тилайман, мен сизнинг данданангизни ҳам, Муознинг данданасини ҳам тушунмайман» деди. Шунда Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: **«Менинг ҳам, Муознинг ҳам гапимиз шу икки нарса ҳақида** (яъни, жаннатни сўраш ва дўзахдан паноҳ тилаш ҳақида)», дедилар. Душман яқин келиб қолгани ҳақида хабар олинган ҳолат эди. Йигит деди: «Яқинда душман (қаршимизга) келганида Муоз (менинг мунофик эмаслигимни) яхши билиб олади.» Душман келиб жангга киришгач, йигит шаҳид бўлди. Жангдан кейин Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам Муоздан: «Менинг ва сенинг хусуматчимиз нима қилди?» деб сўрадилар. Муоз: «Ё Росулуллоҳ, – Аллоҳ рост айтди, мен эса ёлғончи бўлдим, – у шаҳид бўлди» деди.

Беш маҳалги ва бошқа намозларда қироатни ошкор ва маҳфий қилиш

Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бамдод намозида ҳамда шом ва хуфтоннинг аввалги икки ракъатида қироатни жаҳрий қиласар, пешин ва асрда ҳамда шомнинг учинчи ва хуфтоннинг охирги икки ракъатида маҳфий қиласар эдилар.

Маҳфий қироат қилган пайтларида саҳобалар у зотнинг қироатларини соқолларининг қимиirlашидан ва гоҳо оятни эшиттириб қўйишларидан билишарди.

Жума, икки ҳайит, истисқо (ёмғир сўраш), кусуф (ой ё кун тутилиши) намозларида ҳам қироатни жаҳрий қиласар эдилар.

Тунги намозда қироатни жаҳрий ва маҳфий қилиш

Тунги (таҳажҷуд) намозларида эса гоҳо маҳфий, гоҳо ошкор қироат

қилар эдилар ва «уйда қироат қилсалар, қироатларини ҳужрадаги (яъни, хонадаги) киши эшитарди.»

«Баъзан овозларини бундан юқорироқ ҳам кўтарар, ҳатто айвондаги одам эшитарди.»

Абу Бакр ва Умар розияллоҳу анҳумони ҳам шундай қилишга буюрган эдилар:

Абу Қатода розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Росулуллоҳ, соллаллоҳу алаихи ва саллам бир куни тунда чиқиб, Абу Бакр розияллоҳу анҳунинг ёнларидан ўтдилар, у киши паст овоз билан намоз ўқиётган эканлар. Сўнг Умар розияллоҳу анҳунинг ёнларидан ўтдилар, у киши баланд овоз билан намоз ўқиётган эканлар. Икковлари Набий соллаллоҳу алаихи ва саллам ҳузурларида жамланиб қолганда: «Эй Абу Бакр, сизнинг ёнингиздан

Абу Қатода розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Росулуллоҳ, соллаллоҳу алаихи ва саллам бир куни тунда чиқиб, Абу Бакр розияллоҳу анҳунинг ёнларидан ўтдилар, у киши паст овоз билан намоз ўқиётган эканлар. Сўнг Умар розияллоҳу анҳунинг ёнларидан ўтдилар, у киши баланд овоз билан намоз ўқиётган эканлар. Икковлари Набий соллаллоҳу алаихи ва саллам ҳузурларида жамланиб қолганда: «Эй Абу Бакр, сизнинг ёнингиздан

ўтгаётганимда паст овозда намоз ўқиётган экансиз?» дедилар. Абу Бакр: «Ё Rosululloх, ўзим муножот қилаётган Зотнинг Ўзига эшииттиридим» деб жавоб бердилар. Умарга: **«Сизнинг ёнингиздан ўтганимда баланд овозда намоз ўқиётган экансиз?» дедилар.** Умар: «Ё Rosululloх, баланд овоз билан уйқудагини уйготаман ва шайтонни қувийман» дедилар. Шунда Rosululloх соллаллоҳу алаихи ва саллам: **«Эй Абу Бакр, сиз овозингизни сал кўтаринг. Эй Умар, сиз овозингизни сал пасайтиринг» дедилар.»**

(Қуръонни жаҳрий ўқувчи садақани ошкора қилувчи одам каби, Қуръонни махфий ўқувчи махфий садақа қилувчи одам кабидир.)

Ва айтар эдилар: **«Куръонни жаҳрий ўқувчи садақани ошкора қилувчи одам каби, Қуръонни махфий ўқувчи махфий садақа қилувчи одам кабидир.»**

Намозларида ўқиган сурा ва оятлар

Rosululloх соллаллоҳу алаихи ва саллам намозларида ўқиган сурা ва оятлар беш вақтдаги ва бошқа намозларга қараб фарқ қиласди:

1) Бамдод намози:

Бамдод намозида «Муфассал»нинг узунларидан ўқир эдилар, гоҳо икки ракъатда «Ал-вокеа» ва шунга ўхшаш сураларни ўқир эдилар.

«Ҳажжатул-вадоъ»да «Тур» сурасидан ўқидилар.

Гоҳо «Қоғ» ва шу каби сураларни биринчи ракъатда ўқир эдилар.

Гоҳо «Муфассал»нинг «Изаш-шамсу куввирот» каби қисқаларидан ўқир эдилар.

Бир марта ҳар икки ракъатга «Иза зулзилат»ни ўқидилар, ҳатто ровий: «Билмадим, Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам унутиб шундай қилдиларми ё қасддан ўқидиларми», дейди.

Бир марта сафарда «Қул аъувзу бироббили-фалақ» билан «Қул аъувзу бироббин-нас»ни ўқидилар.

Қарнайттар қадиқи: Қарнайттар қадиқи : Қарнайттар қадиқи Қарнайттар қадиқи Қарнайттар қадиқи
[Қарнайттар қадиқи Қарнайттар қадиқи Қарнайттар қадиқи] Қарнайттар қадиқи Қарнайттар қадиқи
[Қарнайттар қадиқи Қарнайттар қадиқи]

Уқба ибн Омир розияллоҳу анҳуга: **«Намозингда икки «Қул аъувзу»ни ўқигин, [хеч бир паноҳ тиловчи уларга ўхшаши билан паноҳланмаган]»** деганлар.

Гоҳо булардан анча катта бўлган сураларни ўқир, «олтмиш оят ва ундан кўпроқ ўқир эдилар», ровийлардан бири: «Билмадим, бир ракъатдами, икки ракъатдами» дейди.

«Рум» сурасини, гоҳо «Ёсин» сурасини ўқир эдилар.

Бир марта Маккада бамдод намозида «Мўъминун» сурасини бошладилар, ҳатто Мусо ва Хоруннинг ёки Ийсонинг зикри (ровийлардан бири шак қилган) келганида йўтал тутиб қолиб, рукуъга бордилар.

Гоҳо (бамдодда) имом бўлиб, «Ас-соффаат»ни ўқир эдилар.

Ислом Нури

Жума куни бамдодда «Алиф, лом, мим ас-сажда»ни [биринчи ракъатда, иккинчи ракъатда эса] «Ҳал ата алал-инсан»ни ўқир эдилар.

Биринчи ракъатда (қироатни) узунроқ, иккинчи ракъатда қисқароқ қиласар эдилар.

Бамдоднинг суннатидаги қироатлари

Бамдоднинг икки ракъат суннатидаги қироатлари жуда енгил бўлар, ҳатто Оиша розияллоҳу анҳо: «Сураи «Фотиҳа»ни ўқидилармикин» дер эканлар.

Гоҳо биринчи ракъатда «Фотиҳа»дан сўнг «**بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ**» оятини охиригача, иккинчи ракъатда «**بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَرَبِّ الْعٰالٰمِينَ**» оятини охиригача ўқир эдилар.

Кўпинча унинг ўрнига «**بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَرَبِّ الْعٰالٰمِينَ**» оятини охиригача ўқир эдилар.

Баъзан биринчи ракъатда «Кул я айюҳал кафирун»ни, иккинчи ракъатда «Кул ҳуваллоҳу аҳад»ни ўқир эдилар.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَرَبِّ الْعٰالٰمِينَ
وَمَنْ يُعْلَمُ بِهِ فَلَا يُؤْخَذُ بِهِ وَمَنْ يُؤْخَذُ بِهِ فَلَا يُعْلَمُ بِهِ :(**بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَرَبِّ الْعٰالٰمِينَ**)
وَمَنْ يُعْلَمُ بِهِ فَلَا يُؤْخَذُ بِهِ وَمَنْ يُؤْخَذُ بِهِ فَلَا يُعْلَمُ بِهِ :(**بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَرَبِّ الْعٰالٰمِينَ**)

Бир кишининг биринчи ракъатда (мазкур суралардан) биринчи сурани ўқиётганини эшитиб: «**Бу Раббиға иймон келтирган бандадир**» дедилар, иккинчи ракъатда иккинчи сурани ўқиган эди: «**Бу Раббини таниған бандадир**» дедилар.

2) Пешин намози:

Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам аввалги икки ракъатда «Фотиҳа»ни ва биттадан сурә ўқир, биринчисида иккинчисидан кўра узунроқ ўқир эдилар.

Гоҳо пешинни узоқ ўқир, ҳатто «пешин намозига иқомат айтилгач, бирор киши Бақиъга бориб, ҳожатини адо этар, сўнг [уйига бориб] таҳорат қилиб келар, шунда Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам узоқ ўқиганларидан ҳали биринчи ракъатда бўлар эдилар.»

У зот бу ишлари билан одамларнинг биринчи ракъатга етиб олишларини истардилар, деб гумон қилишарди.

Ҳар бир ракъатда ўттиз оят миқдорича – «Алиф, лом, мим танзил ас-сажда» миқдорича қироат қиласар эдилар.

Баъзида «Вас-самааи ват-ториқ», «Вас-самааи затил-буруж», «Валлайли иза яғша» ва шу каби сураларни ўқир эдилар.

Кўпинча «Изас-самааун-شاққот» ва шу кабиларни ўқир эдилар.

Пешин ва асрда у зотнинг қироатларини соқолларининг қимирашидан билар эдилар.

Охирги икки ракъатда «фотиҳа»дан кейин ояtlар ўқишлиари

Кейинги икки ракъатни аввалгиларининг тенг ярмича – ўн беш оят миқдорича қисқа қиласар, кўпинча «Фотиҳа»нинг ўзи билан чекланар эдилар.

Баъзан уларга оятни эшиттирас эдилар.

У зотдан «Саббихисма роббикал-аъла» ва «Ҳал атака ҳадийсулуғошия»ни нағма (оҳанг билан ўқиши)ларини эшитишар эди.

Гоҳо «Вас-самааи затил-буруж» ва «Вас-самааи ват-ториқ» каби сураларни ўқир эдилар.

Гоҳо «Вал-лайли иза яғша» каби сураларни ўқир эдилар.

3) Аср намози:

Аввалги икки ракъатда «Фотиҳа» ва биттадан сура ўқир, биринчисида иккинчисидан кўра узунроқ ўқир эдилар. У зот бу ишлари билан одамларнинг биринчи ракъатга етиб олишларини истардилар, деб гумон қилишарди.

Икки ракъатнинг ҳар бирида ўн беш оят миқдорида – пешиннинг аввалги икки ракъатида ўқиганларининг ярмича миқдорида ўқир эдилар.

Кейинги икки ракъатни аввалги икки ракъатнинг ярмига teng миқдорда қисқартирас эдилар.

Ва уларда «Фотиҳа»ни ўқир эдилар.

Баъзан уларга оятни эшиттирас эдилар.

«Пешин намози»да айтиб ўтганимиз сураларни ҳам ўқир эдилар.

4) Шом намози

Ушбу намозда гоҳо «Муфассал»нинг қисқа сураларини ўқир, асҳоблар Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам билан бирга намоз ўқиб, салом берганларидан сўнг улардан бирорлари найза (отса у)нинг тушган ўрнини кўрадиган ҳолда қайтар эди.

Сафарда иккинчи ракъатда «Ват-тийни ваз-зайтун»ни ўқиган эдилар.

Баъзи пайтларда «Муфассал»нинг узун ва ўрта сураларини ўқир, гоҳо «Аллазийна кафару-у ва содду-у ан сабийлиллаҳ»ни, гоҳо «Ват-тур»ни, охирги ўқиган намозларида эса «Вал-мурсалот»ни ўқиганлар.

Гоҳо икки узун суранинг бири бўлмиш «Аъроф» сурасини икки ракъатда ўқиганлар.

Баъзан «Анфол» сурасини икки ракъатда ўқиганлар.

Шомнинг суннатидаги қироатлари

Шомдан кейинги суннатда эса «Қул я айюҳал кафирун» ва «Қул ҳуваллоҳу аҳад»ни ўқир эдилар.

5) Хуфтон намози

Аввалги икки ракъатда «Муфассал»нинг ўрталаридан ўқир, гоҳида «Ваш-шамси ва зуҳаҳа» ва шу каби сураларни ўқир эдилар.

Гоҳо «Изас-самааун-шакқот»ни ўқиб, сажда қилардилар.

Бир марта сафарда биринчи ракъатда «Ват-тийни ваз-зайтун»ни ўқиган эдилар.

Ушбу намозда қироатни узоқ қилишдан қайтаргандар:

Муоз ибн Жабал розияллоҳу анҳу асҳобларига хуфтон намозини ўқиб, чўзиб юборганида ансорлардан бир киши намоздан бурилиб, ўзи алоҳида ўқиди. Муозга бу ҳақда айтилганда: «У мунофиқ экан» деди. Ҳалиги одамга бунинг хабари етгач, у Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ҳузурларига кириб, Муознинг гапини айтиб шикоят қилди. Шунда Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам Муозга:

﴿إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُنَاهَّدُونَ إِذَا دَعَوْنَاهُمْ إِلَيْهِ مُؤْمِنِينَ إِذَا دَعَوْنَاهُمْ إِلَيْهِ مُؤْمِنِينَ﴾ (﴿الْأَنْعَمُ﴾ ١٣٦) ۱۳۶ ﴿إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُنَاهَّدُونَ إِذَا دَعَوْنَاهُمْ إِلَيْهِ مُؤْمِنِينَ﴾ (﴿الْأَنْعَمُ﴾ ١٣٧) ۱۳۷ ﴿إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُنَاهَّدُونَ إِذَا دَعَوْنَاهُمْ إِلَيْهِ مُؤْمِنِينَ﴾ (﴿الْأَنْعَمُ﴾ ١٣٨) ۱۳۸ ﴿إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُنَاهَّدُونَ إِذَا دَعَوْنَاهُمْ إِلَيْهِ مُؤْمِنِينَ﴾ (﴿الْأَنْعَمُ﴾ ١٣٩) ۱۳۹

«Сен бездирувчи бўлишни истайсанми, эй Муоз?! Агар одамларга имом бўлсанг, «Ваш-шамси ва зуҳаҳа», «Саббихисма роббикал аъла», «Иқроъ бисми роббик», «Вал-лайли иза яғша»ларни ўқигин. Чунки, сенинг ортингда ёши улуғ ҳам, заиф ҳам, ҳожатманд ҳам намоз ўқийди», дедилар.

Бухорий «Жузъул-қироа»да, Абу Довуд

Бухорий, Муслим, Насойи ривоятлари

Муслим, Абу Авона ривоятлари

Бухорий, Ибн Можа, Ибн Хузайма, Аҳмад, Сирож

Аҳмад ривояти. Бошқа ҳадис Ибн Абу Довуд ривояти. Бу каби

ҳадислардан ёш болаларни масжидга киритиш жоиз экани маълум бўлади. Аммо, тилларда юрадиган: «Ёш болаларингизни масжидларингиздан четлатингиз» ҳадиси заиф ва ҳужжатга яроқиздир. Уни заиф санаганлар ичida Ибн Жавзий, Мунзирий, Ҳайсамий, Ибн Ҳажар Асқалоний ва Бувсирийлар бор

Бухорий, Муслим ривоятлари

Ибн Аби Шайба, Аҳмад, Абдулғаний ал-Мақдисий

Ибн Наср ва Таҳовий

Аҳмад, Абу Яъло ривоятлари

Бухорий, Термизий ривоятлари

«Муфассал» – сахих сўзга кўра, «Қоф» сурасидан бошлаб Куръоннинг охиригачадир. «Ўхшашлар»дан мурод – насиҳат, хукм ё қиссалар жиҳатидан маънолари бир-бирига яқин суралардир.

Бухорий, Муслим ривоятлари

Муслим, Таҳовий ривоятлари

Абу Довуд, Байҳақий ривоятлари

Дандана – пичирлашдан кўра баландрок, лекин англаб бўлмас оҳангда сўзлаш ёки умуман тушунарсиз сўзлаш

Ибн Хузайма, Байҳақий, Абу Довуд ривоятлари

Бухорий, ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим , Абу Довуд ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Абу Довуд, Термизий ривоятлари

Насойй, Термизий, Байҳақий ривоятлари

Абу Довуд, Ҳоким ривоятлари

Абу Довуд, Ҳоким ривоятлари

Насойй, Аҳмад ривоятлари

Аҳмад, Ибн Хузайма ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Муслим ва Термизий ривоятлари

Муслим, Абу Довуд ривоятлари

Абу Довуд, Байҳақий ривоятлари

Абу Довуд, Ибн Хузайма, Ибн Аби Шайба ривоятлари

Абу Довуд, Аҳмад ривоятлари

Ислом Нури

Бухорий, Муслим ривоятлари

Аҳмад ривояти

Мусо ва Ҳоруннинг зикри 45-оятда, Ийсонинг зикри эса 50-оятда
келган

Бухорий, Муслим ривоятлари

Аҳмад, Абу Яъло, Мақдисий ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

«Бақара» сураси, 136-оят

«Оли Имрон» сураси, 64-оят

Муслим, Ибн Хузайма, Ҳоким ривоятлари

«Оли Имрон» сураси, 52-оят

Муслим, Абу Довуд ривоятлари

Муслим, Абу Довуд ривоятлари

Таҳовий, Ибн Ҳиббон, Ибн Бишрон ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий «Жузъул-қироа»да, Муслим ривоятлари

Абу Довуд, Ибн Хузайма ривоятлари

Аҳмад ва Муслим ривоятлари

Абу Довуд, Термизий, Ибн Хузайма ривоятлари

Ибн Хузайма ривояти

Бухорий, Абу Довуд ривоятлари

Аҳмад ва Муслим ривоятлари. Ушбу ҳадисда охирги икки ракъатда «Фотиха»дан кейин бирор нарса зиёда қилиш суннат эканига далил бор. Саҳобалардан бир жамоат, жумладан Абу Бакр розияллоҳу анҳу шу фикрда бўлганлар. Мутааххир уламоларимиздан Абул Ҳасанот ал-Лакнавий буни қўллаб, «Ат-таълийқул-мумажжад ала Муваттои Муҳаммад» китобида айтади: «Баъзи асҳобларимиз кейинги икки ракъатда бирор сурा ўқишига саждаи саҳвни вожиб санаб ғалати иш қилганлар. «Муня» шориҳлари Иброҳим ал-Ҳалабий ва Ибн Амир Ҳож ва бошқалар бунга жуда чиройли раддия берганлар. Шубҳасиз, бу сўзни айтган кишиларга ҳадис етиб бормаган, агар етганида бундай фатво беришмаган бўларди»

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Ибн Хузайма, Аз-Зиёул-Мақдисий ривоятлари

Бухорий «Жузъул-қироа»да, Термизий ривоятлари

Муслим, Таёлисий ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Абу Довуд, Ибн Хузайма ривоятлари

Аҳмад, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Насойй, Аҳмад сахиҳ санад билан ривоят қилган

Таёлисий, Аҳмад ривоятлари

«Мұхаммад» сураси, 34-оят

Ибн Хузайма, Табароний, Мақдисий ривоятлари

Бухорий, Муслим ривоятлари

Бухорий, Абу Довуд, Ибн Хузайма, Аҳмад ривоятлари

Табароний ривояти

Аҳмад, Мақдисий, Насойй, Ибн Наср, Табароний ривоятлари

Аҳмад ва Термизий ривоятлари

Бухорий, Муслим, Насоий ривоятлари

Бухорий, Муслим, Насоий ривоятлари

Бухорий, Муслим, Насоий ривоятлари.